

HÁMORI ANTAL – VERES ZOLTÁN

Fókuszban a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalma – Beszámoló a BGE Fogyasztóvédelmi Kutatócsoport III. tudományos konferenciájáról

A Budapesti Gazdasági Egyetem Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Kar Vendéglátás Tanszékének 2022. szeptember 19. napján létrejött Fogyasztóvédelmi Kutatócsoportja^[1] immár III. tudományos konferenciáját^[2] rendezte meg 2023. október 25-én, *Fogyasztóvédelmi aktualitások – a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról* címmel. A konferenciának az impozáns Demján Sándor előadóterem biztosított méltó helyszínt. A hozzászólásokkal, kérdésekkel és válaszokkal is kísért rendezvény résztvevőit dr. habil. Lugasi Andrea PhD, dékán köszöntötte. A nagy érdeklődést a több mint száz résztvevő mellett az is jelzi, hogy élénk diszkusszió bontakozott ki a hallgatóság és az előadók között. A konferencián elhangzott előadások széles perspektívából közelítették meg a fogyasztóvédelem egyes aktuális kérdéseit, kihívásait, kiválóan érzékeltetve a fogyasztóvédelem sokszínűségét, multidiszciplináris jellegét.

Prof. dr. habil., dr. jur. Frivaldszky János PhD, prorektorhelyettes, tanszékvezető, egyetemi tanár (PPKE JÁK Jogbölcseleti Tanszék) *A fogyasztói jogviszonyok szinallagmatikussága a klasszikus természetjog nézőpontjából* című előadása a transzhumanizmus veszélyeit állította középpontba. Rámutatott, hogy a transzhumanizmus jegyében egy új faj létrehozásának kísérlete zajlik, megkérdőjelezve alapvető, a mai emberi fajra jellemző természetes sajátosságokat, ezáltal éppen egy „embertelen” világot létrehozva.

Prof. dr. habil., dr. jur. Sándor István PhD, DSc, tanszékvezető, egyetemi tanár (ELTE ÁJK Római Jogi és Összehasonlító Jogtörténeti Tanszék) *A bizalmi vagyonkezelés fogyasztóvédelmi összefüggéseiről című előadása a mai értelemben vett polgári jogi fogyasztói többletvédelem, a fogyasztói szerződés, a fogyasztó és a vállalkozás fogalmának tartalmára is kitérve szólt a fogyasztóvédelmi jogi szabályozás vonatkozó speciális szabályairól.*

[1] A Fogyasztóvédelmi Kutatócsoport céljairól, tagjairól és eddigi eredményeiről a Kutatócsoport honlapja tudósít.

[2] Az előző két konferenciáról a BGE honlapja, valamint tudományos folyóiratokban megjelent cikkek is beszámoltak, ld. Veres, 2023a, 203-206; Veres, 2023b, 121-124.

Dr. habil., dr. jur. Bencsik András PhD, egyetemi docens (ELTE ÁJK Közigazgatási Jogi Tanszék) *A fogyasztóvédelem és a versenyjog kapcsolódási pontjai* című előadása jog- és intézménytörténeti megközelítést is alkalmazva, különböző elméleteket is tárgyalva mutatta be a versenyjogi fogyasztóvédelem jelentőségét, szerepét.

Dr. habil. Lugasi Andrea PhD, dékán, főiskolai tanár (BGE KVIK) *Táplálkozási kockázatok – megtevesztő egészségre vonatkozó állítások étrend-kiegészítőkön – néhány eset bemutatása a Gazdasági Versenyhivatal döntései alapján* című előadása a különböző, versenyjogi szempontból is tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra hívta fel a figyelmet.

Rigó Csaba Balázs elnök (GVH) *A GVH megvédi a sérülékeny fogyasztói csoportokat – fókuszban a családok, gyermekek, idősek és betegek* című előadása a versenyhatóság nagyobb jelentőségű, reflektor fénybe került ügyeit, eredményeit ismertette.

Dr. jur. Koller Edit Mária főosztályvezető (PVKH Fogyasztóvédelmi Főosztály) *Új irányvonalak a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok területén a fogyasztóvédelmi hatósági eljárásokban* című referátumában áttekintette a kormányhivatali fogyasztóvédelmi hatósági jogalkalmazás elmúlt időszakának főbb változásait, sikereit és aktuális trendjeit.

Dr. jur. Veres Zoltán PhD, mb. oktató (PPKE JÁK Pénzügyi Jogi Tanszék) a megtevesztés fogalmának pontosabb megragadására, körülírására törekedett *A fogyasztók megtevesztése a pénzügyi szektorban* című előadásában, elemezve a jogszabályi tényállást és néhány példával illusztrálva az erre épülő felügyeleti és versenyhivatali joggyakorlatot a pénzügyi szektorban. Az előadó rámutatott, hogy az átlagfogyasztótól elvárható magatartás egyes kiszolgáltatott csoportok esetén az általánostól eltérő megközelítést igényelhet.

Dr. Totth Gedeon CSc, ny. főiskolai tanár, szaktanácsadó (BGE KKK Marketing Tanszék) és Szabó Edit mb. oktató (BGE KKK Marketing Tanszék) *A védjegyek hatása a fogyasztói magatartásra, különös tekintettel a kognitív disszonanciára* címmel tartott közös előadásukban bemutatták a védjegyek főbb típusait, azok funkcióit és példákkal is illusztrálták, mitől hatásos vagy hatástalan egy-egy védjegy.

Dr. jur. Varga József PhD-hallgató (ELTE ÁJK Büntetőjogi Tanszék) *A fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat büntetőjogi vonzatait* vizsgálta. Rámutatott a büntetőjog *ultima ratio* jellegére, ugyanakkor arra is, hogy a fogyasztók minél teljesebb védelme érdekében a büntetőjogi eszköztár sem mellőzhető. Történeti visszatekintése is igazolta, hogy a Csemegi-kódexben is megtalálhatók voltak fogyasztóvédelmi jellegű tényállások, és a büntetőjogi szabályozás is egyre inkább megjelent a fogyasztók fokozottabb védelme érdekében.

Dr. Hamar Farkas PhD, főiskolai docens (BGE KVIK Közgazdasági és Üzleti Tudományok Tanszék) *A fogyasztóvédelem és a központi költségvetés kapcsolata kutatásának legújabb eredményeiről* számolt be. A kutatás rávilágított, hogy a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény nem tartalmazza a fogyasztóvédelem kifejezést, így az erre a célra rendelkezésre álló pénzügyi lehetőségek számszerűsítése komoly kihívást jelent. A források

felkutatása érdekében az előadó megkeresést intézett a fogyasztóvédelemmel foglalkozó szervezetekhez és bemutatta az eddigi válaszok alapján kirajzolódó képet.

Dr. jur. Hámori Antal PhD, kutatócsoportvezető, egyetemi docens (BGE KVIK Vendéglátás Tanszék) *A fogyasztó-kérelmező-ügyfél-kutatás aktuális kérdései, ki-lábalási törekvések a tisztességtelen gyakorlatok köréből (BFKH-, IM-, NAV-, PM-, AJB- és ügyészségi aktusok)* című előadása a legújabb kutatási eredményeket igyekezett felvillantani. Eszerint a fogyasztó kérelmezői és ügyféli jogállása tekintetében bizonyos mértékben eltérő jogalkalmazói gyakorlat tapasztalható. A kérdésnek nemcsak közigazgatási hatósági eljárásjogi, hanem alkotmányjogi jelentősége is van; egyebek mellett a fogyasztó tisztességes hatósági eljáráshoz, döntéshez, indokoláshoz való alapjoga és jogorvoslathoz való alapjoga forog kockán, illetve szenved csorbát. A probléma az ügyészséget sem kerüli el, például a Fővárosi Főügyészség számos állásfoglalásban megállapította a hatóság mulasztásban megnyilvánuló törvénysértéseit, és felperesként is kiáll amellett, hogy a fogyasztó (pl. az utas, a vásárló, a vendég) kérelmező ügyfél lehet. A jogvita azon kérdés körül is folyik, hogy az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény vagy az úgynevezett panasztörvény szerinti aktust kell-e kibocsátani a fogyasztó részére, ha a hatóság azt az álláspontot képviseli, hogy az „ügyben” nincs hatásköre, illetve a fogyasztó az „ügyben” nem kérelmező, nem ügyfél, azaz ilyenkor vajon a végzés vagy a „tájékoztató levél” a jogszerű aktus.

A Fogyasztóvédelmi Kutatócsoport tevékenysége, tudományos ülései, konferenciái iránti növekvő érdeklődést a tag- és a hallgatói létszám bővülése is mutatja. A kutatócsoportnak jelenleg öt egyetemről (BGE, ELTE, MFE, PPKE, SZE) tizenhárom tagja van,^[3] kutatási eredményeiket a 2024. évben tudományos könyv formájában tervezik megjelentetni.

IRODALOM

- A Fogyasztóvédelmi Kutatócsoport honlapja. (Elérhető: <https://uni-bge.hu/hu/kvik/fogyasztovedelmi-kutatocsoport>).
- Budapesti Gazdasági Egyetem: A Fogyasztóvédelmi Kutatócsoport konferenciája. (Elérhető: <https://uni-bge.hu/hu/kvik/hirek/kvik-a-fogyasztovedelmi-kutatocsoport-konferenciaja>).
- Budapesti Gazdasági Egyetem: A Fogyasztóvédelmi Kutatócsoport konferenciái, október. (Elérhető: <https://uni-bge.hu/hu/tudomanyoselet/hirek/tudomanyos-eletunkbol-2022-oktober>).
- Budapesti Gazdasági Egyetem: A Fogyasztóvédelmi Kutatócsoport konferenciái, március (Elérhető: <https://uni-bge.hu/hu/kvik/hirek/kvik-a-fogyasztovedelmi-kutatocsoport-marciusi-konferenciaja>, <https://uni-bge.hu/hu/tudomanyoselet/hirek/tudomanyos-eletunkbol-2023-marcius>).

[3] Ld. A Fogyasztóvédelmi Kutatócsoport honlapja.

- *Fogyasztóvédelmi aktualitások – a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról.* Tudományos Konferencia, Budapesti Gazdasági Egyetem Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Kar Vendéglátás Tanszékének Fogyasztóvédelmi Kutatócsoportja, Budapest.
- Veres Zoltán (2023a): Fogyasztóvédelmi aktualitások – interdiszciplináris megközelítésben. In: *Iustum Aequum Salutare.* 2023/1. sz.
- Veres Zoltán (2023b): Beszámoló a Budapesti Gazdasági Egyetemen működő Fogyasztóvédelmi Kutatócsoport „II. Fogyasztóvédelmi aktualitások” című konferenciájáról. In: *Jogelméleti Szemle.* 2023/2. sz.
DOI: <https://doi.org/10.59558/jesz.2023.2.121>.

Szerényi Gábor grafikája